

Tjänsteställe, handläggare
Central Sweden Ebba Bjerkander

Sammanträdesdatum
2025-11-05

FöredragningsPM
25RS10703

Organ
Regionstyrelsen

Inriktning för Central Sweden European Office

Förslag till beslut

Regionstyrelsen beslutar

att anta inriktningen för Central Sweden European Office arbete 2026–2027.

Sammanfattning

Region Dalarna, Region Gävleborg och Region Örebro län är medlemmar i Central Sweden ideell förening. Föreningens stadgar fastställer att målet med Central Sweden är att bidra till förverkligandet av medlemmarnas regionala utvecklingsstrategier utifrån ett EU-perspektiv. Till grund för verksamheten ligger medlemmarnas inriktningsbeslut.

Central Sweden arbetar enligt föreningsstyrelsens beslutade uppdrag med omvärldsbevakning, nätverk och representation, kompetenshöjande insatser samt stöd till medlemmarnas aktiviteter rörande projektstöd och politisk påverkan. Omvärldsbevakning omfattar trendspaning och analys av aktuell EU-politik som har påverkan på regional utveckling. Kontoret representerar även sina medlemmar i olika europeiska nätverk. Nätverkandet bidrar till kontorets omvärldsbevakning, bygger relationer till EU:s institutioner och andra europeiska regioner samt positionerar medlemsregionerna som attraktiva samarbetspartners. Vidare företräder kontoret även medlemmarnas intressen vid EU för att påverka politiska beslut i en gynnsam riktning för medlemsregionerna.

Utifrån regionernas regionala utvecklingsstrategier bedömer Central Sweden att följande områden på den europeiska agendan blir särskilt relevanta att arbeta med 2026-2027:

- EU:s övergripande utveckling och långtidsbudgeten efter 2027
- EU:s sammanhållningspolitik
- Stärkt europeisk konkurrenskraft

Tjänsteställe, handläggare
Central Sweden Ebba Bjerkander

Sammanträdesdatum
2025-11-05

FöredragningsPM
25RS10703

- Innovations- och näringslivspolitik samt digitalisering
- Energi och klimat
- Transport och infrastruktur
- Kompetensförsörjning
- Beredskap, självförsörjning och försvarspolitik
- Social hållbarhet och folkhälsa

Ärendebeskrivning

Region Dalarna, Region Gävleborg och Region Örebro län är medlemmar i Central Sweden ideell förening. Föreningens stadgar fastställer att målet med Central Sweden är att bidra till förverkligandet av medlemmarnas regionala utvecklingsstrategier utifrån ett EU-perspektiv. Till grund för verksamheten ligger medlemmarnas inriktningsbeslut. För att uppnå föreningens ändamål har föreningen ett gemensamt EU-kontor i Bryssel – Central Sweden European Office (kontoret). Genom fysisk närvaro i Bryssel företräder Central Sweden medlemsregionernas intressen. Medlemsregionerna och kontoret strävar efter att samordna sina verksamheter i så stor utsträckning som möjligt för att stärka deltagandet i EU-samarbetet. Detta omfattar även koordineringen av kontorets regelbundna närvaro i regionerna.

Föreslagna inriktningar gäller i två år (2026-2027) och de tre medlemsregionerna har enats om följande inriktningar för Central Sweden European office (för en fullständig redogörelse av innehåll se bifogat beslutsunderlag)

EU:s övergripande utveckling och långtidsbudgeten efter 2027

EU:s utveckling påverkar förutsättningarna för regional utveckling. Det är därför viktigt att kontoret följer och informerar om EU:s övergripande utveckling, inklusive institutionella förändringar, nya strategiska prioriteringar och politiska trender, då detta direkt påverkar alla politikområden.

EU:s sammanhållningspolitik

Sammanhållningspolitiken står idag för över hälften av det regionala utvecklingskapitalet i Sveriges regioner. Sammanhållningspolitiken är således en högst prioriterad fråga för alla tre medlemsregioner. Kontoret ska ha särskilt fokus på att bevaka, informera och påverka framtida sammanhållningspolitik.

Tjänsteställe, handläggare
Central Sweden Ebba Bjerkander

Sammanträdesdatum
2025-11-05

FöredragningsPM
25RS10703

Stärkt europeisk konkurrenskraft

De tre medlemsregionerna Dalarna, Gävleborg och Örebro län har en gemensam syn på vikten av konkurrenskraft för regional utveckling i sina respektive utvecklingsstrategier. I början av mandatperioden 2024-2029 lanserade EU-kommissionen sin nya vägledande strategi, Kompassen för konkurrenskraft. EU:s fokus på dessa tre områden får stor påverkan på förutsättningarna för regional utveckling.

Innovations- och näringslivspolitik samt digitalisering

De regionala utvecklingsstrategierna för Region Örebro län, Region Dalarna och Region Gävleborg lyfter alla fram innovation som en drivkraft för hållbar utveckling och ekonomisk tillväxt. Regionerna arbetar aktivt med att skapa innovationsstödsystem. Gemensamt för alla tre regioner är också en tydlig satsning på att stärka industrins innovationskraft och sektorns hållbara utveckling genom samverkan, digitalisering och kompetensförsörjning. Innovation är en hög prioriterad fråga för EU och en aktiv bevakning av området bidrar till att förstå och påverka nya strategier och lagstiftning som har bäring på de regionala innovationsekosystemen, det regionala näringslivet och förutsättningarna för regional utveckling.

Energi och klimat

Gemensamt för Region Dalarna, Region Gävleborg och Region Örebro län är en tydlig satsning på hållbar utveckling, där innovation, samverkan och cirkulära lösningar spelar en avgörande roll för att skapa en mer klimatneutral framtid. Alla tre regioner ser också bioekonomi och skogsbruk som viktiga sektorer för både det regionala näringslivet och för en miljömässigt hållbar omställning. Fisket är också viktigt i delar av geografien. EU:s mål om klimatneutralitet till år 2050 ligger fast, en målsättning som omfattar både minskade växthusgasutsläpp och ökad kolinlagring i träprodukter och skogsmark. EU:s ambitiösa energi- och klimatpolitik skapar både utmaningar och möjligheter för regionerna. Aktiv bevakning av området bidrar till att förstå hur den politiska utvecklingen mot en ren istället för grön omställning påverka nya regleringar och standarder som har bäring på det regionala näringslivet, inklusive skogsbruk, markanvändning, lokala energisystem och utsläppsmål.

Transport och infrastruktur

Gemensamt för alla tre regioner är en tydlig satsning på hållbara transportlösningar, förbättrad infrastruktur och ökad tillgänglighet för att stärka regional utveckling och konkurrenskraft. En regional infrastruktur som är väl

Tjänsteställe, handläggare
Central Sweden Ebba Bjerkander

Sammanträdesdatum
2025-11-05

FöredragningsPM
25RS10703

sammankopplad med övriga Sverige och EU är en förutsättning för att alla tre regionerna ska vara attraktiva platser för näringslivet. EU:s transport- och infrastrukturpolitik påverkar regionernas tillgänglighet, konkurrenskraft och hållbarhet. Bevakning ger insikt i förutsättningar för infrastrukturplanering, finansiering, regleringar kring transportutsläpp och utvecklingen av transeuropeiska nätverk (TEN-T). Kontoret ska även aktivt arbeta för att säkerställa att regionernas infrastrukturprojekt prioriteras och får del av EU-medel.

Kompetensförsörjning

En fungerande kompetensförsörjning är avgörande för den regionala utvecklingen, vilket också tydligt framgår i de tre regionala utvecklingsstrategierna i Dalarna, Gävleborg och Örebro län. Alla tre regioner betonar vikten av att säkerställa tillgången på rätt kompetens för att stärka näringslivets innovationskraft och långsiktiga konkurrenskraft. På EU-nivå har frågan ökat i vikt då frågan ses som en grundläggande del i att stärka EU:s konkurrenskraft. Kontorets bevakning av området ska leda till en bättre förståelse om de möjligheter som EU:s insatser på området kan innebära för regionernas arbete.

Beredskap, självförsörjning och försvarspolitik

Självförsörjning är en viktig aspekt av den regionala utvecklingen i Örebro län, Dalarna och Gävleborg. Alla tre regioner betonar vikten av ökad lokal produktion, minskat importberoende och stärkt motståndskraft för att skapa ett hållbart och resiliellt samhälle. Ett EU som är mindre beroende av externa partner betyder ett ökat fokus på självförsörjning, vilket även har en dimension av stärkt europeisk konkurrenskraft och ökad säkerhet. Beredskap och försvarsfrågor står högt på EU:s agenda. Detta ökade fokus på säkerhet och beredskapsfrågor får stora konsekvenser övriga politikområden, inte minst kopplat till den framtida långtidsbudgeten. EU:s arbete inom försvar handlar till stor del om den egna försvarsindustrin. Till denna kommer det att inte bara krävas investeringar, men även resurser i form av råmaterial och arbetskraft. Kontorets bevakning inom området ska framför allt leda till högre kunskap om hur EU:s politik på området påverkar förutsättningarna för regional utveckling.

Tjänsteställe, handläggare
Central Sweden Ebba Bjerkander

Sammanträdesdatum
2025-11-05

FöredragningsPM
25RS10703

Social hållbarhet och folkhälsa

De regionala utvecklingsstrategierna i Örebro län, Dalarna och Gävleborg strävar till att öka den sociala hållbarheten i länen genom att skapa jämlika livsvillkor och social inkludering. Området omfattar även insatser för att kunna hantera demografiska förändringar och för delar av geografin, åtgärder för att skapa förutsättningar för en god folkhälsa. EU:s socialpolitik fokuserar på att minska fattigdom, stärka arbetsmarknaden och förbättra levnadsvillkoren för utsatta grupper enligt den europeiska pelaren för sociala rättigheter. Den inkluderar också sociala innovationer. Effektiv socialpolitik ses som nyckeln till ett konkurrenskraftigt Europa och en stark ekonomi ses i sin tur som avgörande för att upprätthålla Europas sociala modell. Kontorets bevakning inom området ska framför allt leda till högre kunskap om hur EU:s politik på området påverkar förutsättningarna för regional utveckling.

Beredning

Framtagande av dokument har skett genom ett samarbete mellan kontorschef för Central Sweden och utvecklingsledare med inriktning mot internationellt arbete i de tre medlemsregionerna. Styrelsen för föreningen, politiskt ansvariga (RSO) samt regionala utvecklingsdirektör för de tre länen har sedan gemensamt diskuterat underlaget vid ett möte i Gävle 10 oktober 2025. Utkomsten av detta möte resulterade i bifogat förslag på inriktning.

Konsekvenser för miljö-, barn- och jämställdhetsperspektiven

Inriktningen bedöms medföra positiva konsekvenser för miljö – barn och jämställdhetsperspektivet då Central Swedens arbete i förlängningen medför att regionerna får information om nya regelverk men också ökar sina möjligheter att söka olika projekt som berör de tre olika perspektiven. Särskilt inom området miljö, vilket är en direkt inriktning kopplat till strukturfonderna.

Ekonomiska konsekvenser

Inriktningen bedöms få positiva ekonomiska konsekvenser genom att Region Örebro län, genom Central Swedens arbete, får en ökad möjlighet att söka olika EU finansierade projekt och utöva påverkansarbete och delta i samverkansgrupper med syfte att påverka beslut och fördelning av medel på EU-nivå.

Tjänsteställe, handläggare
Central Sweden Ebba Bjerkander

Sammanträdesdatum
2025-11-05

FöredragningsPM
25RS10703

Uppföljning

Uppföljning sker efter 2027 då det ska tas fram en ny inriktning.

Beslutsunderlag

FöredragningsPM regionstyrelsen 2025-11-05

Förslag till Inriktning för Central Sweden European Office

Rickard Simonsson
Regiondirektör

Skickas till:

Regionfullmäktige
Regional tillväxtnämnd
Kollektivtrafiknämnd
Kulturnämnd